

Kultuuriministri määruse „Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Kultuuriministri määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib Eestis toimuvate rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamist eesmärgiga tekitada seeläbi riigile täiendava maksutulu laekumist ning elavdada siinset majandust. Toetuse andmise tulemusena peab riigile laekuv hinnanguline täiendav maksutulu olema vähemalt võrdne toetuse 1,2 kordse suurusega. See tähendab, et toetuse saaja peab peale sündmuse toimumise esitama selle majandusliku mõju analüüsi tõendamaks rahvusvaheliste kaaskorraldajate, välismaiste toetajate ja välisosalejate ning –küllastajate poolt Eestis tehtud kulude ja nendelt riigile laekuva maksutulu suurust.

Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste Eestis korraldamist on senini toetatud peamiselt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi turismivaldkonna meetmetest, mis tuginevad Eesti riiklikule turismiarenduskavale 2014-2020 ja on perioodil 2014-2020 kaasrahastatud Euroopa Regionaalarengu Fondist. Meetmete eesmärgiks on suurendada Eesti tuntust rahvusvaheliste spordi- ja kultuurisündmuste ning konverentside toimumise sihtkohana. Toetuse andmise tulemusena peab suurenema välisküllastajate ööbimiste arv Eesti majutusettevõtetes, kasvama Eesti kui sündmuste ja konverentside toimumise koha tuntus, suurenema koostöö sündmuste ja konverentside korraldajate ning turismiteenuste pakkujate vahel ning kasvama sündmuste jätkusuutlikkus. Lisaks taotleavad Eestis toimuvate rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste korraldajad toetuseid ka Kultuuriministeeriumilt (rahvusvaheliste võistluste läbiviimiseks Eestis), Kultuurkapitalilt ja Eesti Olümpiakomiteelt. Kõik kõnealused meetmed täidavad erinevaid eesmärke ja toetavad erinevaid tegevusi ning ükski neist ei sisalda konkreetse eesmärgi ja mõõdikuna täiendava maksutulu loomist. Olemasolevad meetmed ja nende rahastusallikad ei kata ära erinevate, arvestatavat majanduslikku ja valdkondlikku mõju omavate, rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste riikliku toetuse vajadust.

Antud meetme loomisel on muuhulgas lähtutud Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt 2012. aastal valminud uuringust, mis hindas ja analüüsis, millist mõju omab kultuuri- ja spordisündmuste korraldamine Eesti erinevate regioonide majandusele¹. Uuringu objektiks olid 14 kultuuri- ja 6 spordiüritust, mille valikul arvestati nii kodumaist kui rahvusvahelist mõõdet ja traditsiooni olemasolu või puudumist ning mis toimusid üle Eesti 2011. aasta jooksul.

Toetuse andmise tingimusi on rakendatud alates 1. jaanuarist 2018. a ja need ei ole välja töötatud eelnõu raames, vaid on olnud varasemalt kehtestatud kultuuriministri 6. detsembri 2017. a käskkirjaga nr 275. Eelnõuga kehtestatakse esmakordselt toetuse andmise tingimused terviktekstina kultuuriministri määrusega. Toetuse andmise sihtgrupp ja toetatavad tegevused

¹ Eesti Konjunktuuriinstituut (2012). Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs http://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_moju.pdf

ei muutu. Mõningal määral on eelnõuga muudetud ja täpsustatud meetme tingimusi. Nõutav Eestis tehtud kuludelt riigile laekuv hinnanguline täiendav maksutulu on eelnõu alusel vähemalt võrdne toetuse 1,2 kordse suurusega varasema 1,5 kordse asemel. Eelnõuga ei eristata enam sündmust ja suursündmust ning toetus makstakse kõikidele toetuse saajatele välja kahes osas (75% ettemaksena ja 25% kulude alusel). Lisaks muudetakse eelnõuga taotluse ja aruande menetlusaega. Muudatuste peamine eesmärk on tagada meetme parem rakendatavus.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kultuuriministeeriumi loomemajandusnõunik Anu-Maaja Pallok (e-post anu-maaja.pallok@kul.ee, telefon 628 2234) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee, telefon 628 2224), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi.

Eelnõu ei ole seotud ühegi praegu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 9 peatükist ja 24 paragrahvist.

1. peatükk

Üldsätted

Paragrahviga 1 kehtestatakse eelnõu reguleerimis- ja kohaldamisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse eelnõuga jooksvast taotlusvoorst „Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamine“ vahendite saamiseks ning vahendite kasutamiseks tingimused ja kord.

Lõike 2 kohaselt tuleb määrusega reguleerimata küsimustele kohaldada Euroopa Liidu vastavaid õigusakte, kui toetust antakse riigiabina, ja haldusmenetluse seadust. Euroopa Liidu vastavate õigusaktide all on mõeldud riigiabi reegleid sisaldavaid Eestile otsekohaldavaid õigusakte, mistõttu tuleb eelnõu kehtestamisel ja toetuse andmise ülesannete täitmisel osapooltel juhendada neist otse. Haldusmenetlusele tuleb kohaldada haldusmenetluse seaduse sätteid kooskõlas eelnõus sätestatud korra ja erisustega.

Lõiked 3 ja 4 piiravad eelnõu kohaldamist ning sätestavad, et eelnõu ei kohaldata näiteks abile, mida antakse tegevuseks, mis on seotud ekspordiga kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse, täpsemalt sellisele abile, mis on vahetult seotud eksporditavate koguste, turustusvõrgu loomise ja toimimise või muude ekspordimisest tulenevate jooksvate kuludega, ning abile, mille tingimuseks on kodumaiste toodete kasutamine importtoodete asemel. Lisaks ei kohaldata eelnõu kalandus- ja vesiviljelussektorile ja põllumajandustoodete esmatootmise sektorile va teatud juhtudel põllumajandustöötlemise ja turustamise sektorile ning juhtudele millega kaasneb Euroopa Liidu õiguse rikkumine. Samuti ei kohaldata eelnõu raskustes olevatele ettevõtjatele. Raskustes oleva ettevõtja mõiste määratlus on toodud seletuskirja § 5 lõike 2 punkti 3 sisukirjelduse juures.

Peale eeltoodu ei kohaldata eelnõu ettevõtjatele, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks või väärkasutatuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks. Nimetatud nõue tuleneb riigiabi reeglitest ning siin ei saa rakendada võimalust, et kui tagasi-

maksmise nõue on küll esitatud, kuid tähtaeg ei ole saabunud, võib uut toetust taotleda. Toetust ei saa, kui varasema nõude kohaselt tagasimaksmisele kuuluv toetus on tagasi maksmata, olenemata sellest, kas tähtaeg on saabunud või mitte.

Lõike 5 kohaselt on toetuse andja Kultuuriministeerium. Kultuuriministeerium vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest ehk teavitab taotlejaid ja avalikkust toetuse saamise võimalusest, menetleb taotlust ja otsustab, kas taotlus rahuldada või mitte jne. Toetuse andja täpsem õiguste ja kohustuste loend on toodud seletuskirja § 22 ja § 23 sisukirjelduse juures.

Paragrahvis 2 on defineeritud olulisemad mõisted.

Punkti 1 kohaselt on rahvusvaheline kultuuri- ja spordisündmus (edaspidi *sündmus*) Eestis aset leidev sündmus, mis võib toimuda näiteks festivali, konverentsi, kontserdi, etenduse, näituse, tiitlivõistluse, rahvaspordiürituse jms sündmusena. Sündmus peab kaasama rahvusvahelisi kaaskorraldajaid ja/või osalejaid ja/või pealtvaatajaid ning sündmusel peab toetuse saamiseks esinema turutõrge. Toetuse abil toimunud sündmuse tulemusena peab rahvusvaheliste kaaskorraldajate, välismaiste toetajate toetuse arvelt tehtavate kuludelt, välisosalejate ja väliskülastajate poolt Eestis tehtud kuludelt riigile laekuv hinnanguline täiendav maksutulu olema vähemalt võrdne toetuse 1,2 kordse suurusega.

Punkti 2 kohaselt on taotleja juriidiline isik, kes esitab toetuse andjale taotluse.

Punkti 3 kohaselt käsitletakse toetuse saajana juriidilist isikut, kelle taotlus on rahuldatud.

Punkti 4 kohaselt on partner juriidiline isik, kes on kaasatud projekti elluviimisse ja kes osaleb seeläbi toetatava tegevuse rakendamisel ja kellel tekib seeläbi abikõlblik kulu. Toetuse saaja esitab partneri abikõlblikud kulud toetuse andjale kompenseerimiseks. Partneri abikõlblikest kuludest toetusest kompenseerimata osa võib arvestada toetuse saaja omafinantseeringuks. Kui projekti kaasatud isik ei osale toetatavate tegevuste rakendamisel ja tal ei teki seeläbi kulusid, siis sellist kaasatud isikut partnerina ei käsitleta.

Punkti 5 kohaselt on projekt toetuse saaja poolt kavandatavatele tulemustele orienteeritud tegevuste kogum, mille käigus tekkivatele abikõlblikuna käsitletavatele kuludele saab toetuse saaja taotleda rahastust ehk toetust. Kuigi toetust saab taotleda vaid abikõlblikele kuludele, siis projektis võivad tekkida ka kulud, mida ei käsitleta eelnõu raames abikõlblikena. Seega eelnõu tähenduses ei pea projekti kulud moodustuma vaid abikõlblikest kuludest.

Paragrahviga 3 kehtestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Lõike 1 kohaselt on toetuse andmise eesmärk tuua Eestisse rahvusvahelisi kultuuri- ja spordisündmusi, mille raames välismaiste kaaskorraldajate ja välismaiste toetajate toetuse arvelt Eestis tehtavad kulud ning välisosalejate ja väliskülastajate poolt Eestis tehtud kulud tekitavad riigile täiendava maksutulu laekumist ning elavdavad Eesti majandust. Lisaks otsesele täiendava maksutulu laekumisele avaldab rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamine positiivset mõju turismisektorile, regionaalarengule ja Eesti kuvandi kujunemisele maailmas.

Lõikes 2 sätestatakse toetuse andmise ja kasutamise oodatav tulemus. Toetuse andmise tulemusena peab riigile laekuv hinnanguline täiendav maksutulu olema vähemalt võrdne toetuse 1,2 kordse suurusega. Tulemust mõõdetakse ja hinnatakse sündmuse järgselt toetuse saaja poolt esitatud majandusliku mõju analüüsi põhjal.

Paragrahviga 4 kehtestatakse toetatavad tegevused ja riigiabi reeglite kohaldumine.

Lõike 1 kohaselt toetatakse toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamisele suunatud projekte, mille raames kavandatakse ja viiakse Eestis läbi rahvusvahelisi kaaskorraldajaid

ja/või osalejaid ja/või pealtvaatajaid kaasavaid ning turutõrget omavaid kultuuri- ja spordisündmuse. Toetatavad on nii sündmuse ettevalmistamisega seotud tegevused, sündmuse ajal toimuvad tegevused kui sündmuse järgselt toimuvad tulemuste ja mõju hindamise tegevused.

Lõike 2 kohaselt loetakse eelnõu § 2 punktis 1 nimetatud kultuurisündmuste toetamine riigiabiks konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes. Kultuurisündmusele antav toetus võib teatud juhtudel kvalifitseeruda ka vähese tähtsusega abiks konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses. Kõikide taotluste puhul hindab hindamiskomisjon iga taotluse puhul eraldi, kas toetus loetakse riigiabiks või vähese tähtsusega abiks. Konkurentsiseaduse § 30 lõige 1 sätestab, et riigiabiks loetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud abi. Riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise leping ei anna, kuid artikli 107 lõike 1 järgi on riigiabi igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust. Vähese tähtsusega abi hinnatakse samade kriteeriumide alusel kui riigiabi.

Lõike 3 kohaselt võib eelnõu § 2 punktis 1 nimetatud spordisündmuse toetamine teatud juhtudel kvalifitseeruda vähese tähtsusega abiks konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses. Kõikide taotluste puhul hindab hindamiskomisjon iga taotluse puhul eraldi, kas toetus on vähese tähtsusega abi või tegemist ei ole üldse nõ riigiabi projektidega. Grupierandiga hõlmatud riigiabi spordisündmustele eraldada ei saa.

Lõikes 4 sätestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ning antakse viited vastavatele regulatsioonidele.

Lõikes 5 sätestatakse, et vähese tähtsusega abi andmisel tuleb muuhulgas jälgida, et ühele ettevõtjale (taotlejale) antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei ületaks mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 200 000 eurot. Kogusumma all mõeldakse kogu riigipoolset toetust kokku. Kui vähese tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on õigustatud saama ning grupierandiga hõlmatud riigiabi projektile anda ei saa (näiteks grupierandi määruse artikli 53 kultuuriliste eesmärkide ja tegevuste loend ei hõlma spordisündmuseid), vähendab toetuse andja taotleja nõusolekul toetuse summat kuni vähese tähtsusega abi ülemmäärani. Kui piirmäär on täis, siis jäetakse taotlus eelnõu § 11 lõike 3 kohaselt läbi vaatamata.

Lõike 6 kohaselt loetakse vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel üheks ettevõtjaks kõik sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt. Artikli 2 lõike 2 kohaselt hõlmab „üks ettevõtja“ kõik ettevõtted, mille vahel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;
- 2) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht-, või järelevalveorgani liikmetest;
- 3) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- 4) ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike häälteenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on eelmainitud punktides 1–4 kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu. Vähese tähtsusega abi maksimaalse määra väljaselgitamisel vaadeldakse ettevõtete seoseid riigipõhiselt. Euroopa Komisjon on „ühe

ettevõtja“ mõiste sisustamisel lähtunud asjaolust, et konkurentsieeskirjade kohaldamisel on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev üksus, olenemata tema õiguslikust seisundist ja rahastamisviisist ning Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et kõiki sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleks käsitleda ühe ettevõtjana.

Lisaks võetakse toetuse andmisel arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreeglid. See tähendab, et üldise, põllumajandusliku ja kalamajandusliku vähese tähtsusega abi summad ei tohi kokku ületada 200 000 eurot kolmeks majandusaastaks. Nimetatud kumuleerimisreegleid on arvesse võetud ka riigiabi ja vähese tähtsusega abi registris, mis tähendab, et sealt nähtub, millist liiki ja kui palju vähese tähtsusega abi on ettevõtjale antud.

Kumuleerimisreegleid tuleb arvesse võtta ka grupierandiga hõlmatud riigiabi andmisel. Eelnõu alusel taotletavat/eraldatavat toetust võib kumuleerida mistahes muu riigiabiga, kui meetmed on seotud erinevate kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega. Kui erinevad abiallikad on seotud samade, osaliselt või täielikult kattuvate kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega, on kumuleerimine lubatud kuni ei ületata suurimat abi osakaalu või abisummat, mida grupierandi määruse kohaselt abi suhtes kohaldatakse.

2. peatükk

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele ning toetuse taotlemine

Paragrahviga 5 kehtestatakse nõuded taotlejale ja partnerile.

Lõikes 1 kehtestatakse subjektide ring, kellele toetus on suunatud. Lõike 1 kohaselt saab taotlejaks olla Eestis registreeritud juriidiline isik, kes vastab eelnõus sätestatud tingimustele. Eestis registreeritud juriidiliste isikute puhul on võimalik kontrollida nende nõuetele vastavust erinevatest registritest ning info nende varasema tegevuse ja võimekuse kohta on kergemini kättesaadav. Lisaks jääb sündmuste korraldamise kaudu saadud kompetents Eestisse.

Lõikes 2 kehtestatakse täpsustavad nõuded taotlejale ja partnerile. Nimetatud nõuete alusel tuvastatakse, kas neil on olemas projekti elluviimiseks vajalik suutlikkus, sealhulgas suutlikkus tasuda omafinantseering ja mitteabikõlblik kulu.

Punktis 1 sätestatakse, et taotlejal ja partneril ei tohi olla ajatamata maksu- või maksevõlga riigile. Kui taotlejal ja/või partneril on maksu- ja maksevõlad, mis ei ole ajatatud, ei ole nimetatud nõue täidetud. Maksu- ja maksevõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel ei ole riigi ees rahalist võlga.

Punkti 2 kohaselt kontrollitakse, et taotleja ja/või partneri suhtes ei ole välja kuulutatud pankrotti, ta ei ole likvideerimisel ega sundlõpetamisel. Juhul kui selgub vastupidine, eeldatakse, et puudub projekti elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus, samuti vajalik haldus- ja toimimissuutlikkus. Teavet pankroti, likvideerimise ja sundlõpetamise menetluse kohta saab äriregistrist, samuti väljaandest Ametlikud Teadaanded.

Punktis 3 sätestatakse taotlejale ja partnerile nõue, et nad ei tohi olla Euroopa Liidu õiguse kohaselt raskustes. Raskuses oleva ettevõtja definitsioon on toodud grupierandi määruse artikkel 2 punktis 18. Taotleja ja partner ei tohi vastata alltoodud tunnustele.

1. Kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga, väljaarvatud alla kolme aasta tegutsenud väikese/keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi *VKE*)), kes on akumulieritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist. Nii on see juhul, kui akumulieritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse tulemuse, mis ületab poole

märgitud osa- või aktsiakapitalist. Piiratud vastutusega äriühinguteks loetakse osaühing, millel on osadeks jaotatud osakapital ja aktsiaselts, millel on aktsiateks jaotatud aktsiakapital.

2. Äriühing, väljaarvatud alla kolme aasta tegutsenud VKE, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest ja kes on kaotanud kogunenud kahjumi tõttu üle poole oma arvetel olevast kapitalist.

3. Kui asjaomase ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele. Maksejõuetus on nähtus, mis iseloomustab ettevõtte majanduslikku seisundit, kuid ei tähenda iseenesest veel isiku pankrotti (mida reguleerib pankrotiseadus). Maksejõuetuse põhitunnus on, et võlgnik ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ning see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilisest isikust võlgnik on maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Maksejõuetuse kontrollimisel tuleb lähtuda ettevõtte majandusaasta aruandest (bilansist).

4. Kui ettevõtja on saanud päästmisabi ning ei ole veel laenu tagasi maksnud või garantiid lõpetanud või on saanud ümberkorraldusabi ning tema suhtes kohaldatakse endiselt ümberkorraldamiskava. Riigid võivad anda kahte sorti riigiabi: üks on päästmisabi ja teine on restruktureerimisabi. Neid antakse raskuses olevale ettevõttele selleks, et ta nendest raskustest välja tuua. Seda võib anda kümne aasta jooksul ühe korra. Restruktureerimisabi on ümberkorraldusabi.

5. Ettevõtja puhul, kes ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul: i) on ettevõtja arvestuslik finantsvõimendus olnud suurem kui 7,5 ja ii) on ettevõtja EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse olnud alla 1,0. Selle toetuse sihtrühmaks võivad olla vaid VKEd.

Punktis 4 sätestatakse, et toetust ei anta, kui taotlejale või partnerile on tehtud tagasinõudmise otsus mõne varasema projekti raames ja tagasinõudmise otsuse kohaselt on tagasimaksmisele kuuluv toetus tagasi maksmata. Silmas peetakse sellist olukorda, kus toetuse tagasimaksmiseks ette nähtud tähtaeg on möödunud, sealhulgas ajatamisgraafiku alusel, kuid toetust ei ole ette nähtud mahus tähtaja jooksul tagasi makstud. Nõude mõtte ei ole kohustada tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksuma enne tagasimakse tähtaega, vaid sellega ajendatakse tagasimaksmisele kuuluvat toetust maksuma tagasi tähtaegselt.

Punktis 5 sätestatakse, et taotleja ja partneri toetatavate tegevustega seotud majandustegevus ei tohi olla lõppenud ega peatunud. Seda nõuet rakendatakse taotleja haldus- ja toimimissuutlikkuse hindamisel ja see on üldjuhul hõlmatud vastavas valdkonnas tegutsemise lubadega. Nõude täitmist kontrollitakse majandustegevuse registrist.

Punktis 6 sätestatakse, et taotlejal ja partneril peab olema omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus, mida hinnataksegi käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud nõuete kohaselt. Lisaks peab taotlejal ja partneril olema suutlikkus tasuda toetusest finantseeritavaid kulusid enne kui toetus välja makstakse. Finantssuutlikkuse hindamiseks kehtestatud näitajad on objektiivselt kontrollitavad. Kui objektiivsed näitajad on täidetud, on omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus olemas ning eeldatakse, et taotleja/toetuse saaja ja partner on võimeline projekti ellu viima.

Punktis 7 sätestatakse, et taotlejal ja partneril ei tohi olla äriregistrile majandusaasta aruande esitamise võlga ja neil ei tohi olla muid täitmata kohustusi toetuse andja ees.

Punktis 8 sätestatakse, et taotlejal ja partneril peab olema projekti elluviimiseks ning haldamiseks vajalik kvalifikatsioon, kogemus, õiguslik, organisatsiooniline või tehniline eeldus. Selline eeldus saab tuleneda projekti tegevuste valdkonnast ja toetatavast eesmärgist.

Lõikega 3 täpsustatakse kui kaua eeldatakse taotlejalt/toetuse saajalt ja partnerilt omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkust. Taotlejal ja partneril peab olema omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus kuni projekti lõpuni ehk lõpparuande kinnitamiseni. Toetuse andja kontrollib omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkuse nõuet taotluse esitamise hetkel, kuid võib seda teha ka taotluse rahuldamise otsuse tegemise ja selle muutmise hetkel ning ka hiljem (näiteks aruandluse käigus) ehk kuni projekti lõppemiseni.

Paragrahv 6 kehtestab üksikasjalikud nõuded taotlusele.

Lõikes 1 sätestatakse, et taotluses kirjeldatud projektil peab olema turutõrge ning see peab panustama eelnõu §-s 3 nimetatud eesmärkide ja tulemuste saavutamisse. Taotlusest peab selguma, et toetust taotletakse eelnõus nimetatud eesmärkidel ja toetatavateks tegevusteks ning et projekt panustab tulemustesse ning loob nõutud mõju. Seega peab taotluses olema märgitud projekti tulemus, mida on võimalik mõõta ja hinnata projekti lõpus ning info osalejate ja külastajate statistika kogumise ning majandusliku mõju analüüsi läbiviimise kohta.

Turutõrge on olukord, kus taotleja elluviidav projekt ei toimuks ilma avaliku sektori toetuseta või toimuks oluliselt väiksemas ulatuses. Üldine põhjus, miks riik majandustegevusse sekkub, on seotud turutõrkega ehk olukorraga, kus mingil põhjusel turumehhanismid ei toimi normaalselt. Turutõrke olemasolu ja olemust peab riik mistahes toetuste puhul hindama ja taotlejal tuleb seda taotluses kirjeldada.

Lõikes 2 täpsustatakse, et ühele sündmusele saab taotluse esitada ainult üks taotleja. Juhul kui sündmuse korraldamisele on kaasatud rohkem osapooli, on võimalik kaasata neid ühe taotleja poolt esitatavasse taotlusesse ja elluviidavasse projekti partneritena.

Lõikes 3 reguleeritakse eelarve detailsust juhaks, kui taotleja taotleb toetust rohkem kui ühele ühe sündmuse raames elluviidavale tegevusele.

Lõigetes 4 ja 5 sätestatakse, et taotlusest peab olema välja loetav taotletava toetuse summa ja osakaalu ning omafinantseeringu määra vastavus eelnõu §-s 10 sätestatud nõuetele. Taotluses peab olema märgitud taotletava toetuse summa ja selle protsentuaalne osakaal abikõlblikest kuludest ning see peab jääma eelnõuga lubatu piiresse. Projektis toetatavate tegevuste elluviimine peab vastama eelnõu §-s 9 sätestatud tingimustele. Taotleja määratleb oma projekti abikõlblikkuse perioodi vastavalt kavandatavale tegevuste elluviimise ajakavale.

Lõikes 6 sätestatakse, milliseid andmeid ja dokumente peab taotlus sisaldama.

Lõikes 7 sätestatakse taotlejale ja partnerile täiendav kohustus. Selleks, et vältida samade tegevuste ning sarnaste eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks vajalike kulude topeltfinantseerimist, kohustub taotleja esitama toetuse andjale teabe, kui ta on projektile või projekti osadele tegevustele taotlenud eelnevalt või samal ajal toetust mõnest teisest meetmest või riigisisestest või muudest välisabi vahenditest. Toetust ei tohi taotleda kulule, millele on toetust juba eraldatud. Igal juhul ei tohi projektis toetatavaid tegevusi ehk kulusid topelt finantseerida.

Paragrahviga 7 sätestatakse taotluse esitamise ja taotlusvooru avamise regulatsioon.

Lõigete 1 ja 2 kohaselt toimub taotlemine jooksvalt. Jooksva taotlemise avamisest annab toetuse andja teada oma veebilehel vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise kuupäeva.

Lõigete 3 ja 4 kohaselt tuleb taotlus esitada vähemalt kolm kuud enne sündmuse algust. Juhul kui toetust taotletakse sündmusele, mis toimub taotluse esitamisele järgneval kalendriaastal, tuleb hiljemalt eelneva kalendriaasta 1. septembriks esitada eelinfo koos prognoositava toetuse vajadusega. See võimaldab toetuse andjal paremini planeerida järgmise aasta eelarve vajadust.

Lõike 5 kohaselt peab taotlus olema esitatud ettenähtud viisil ja vormil koos nõutud dokumentidega ning taotleja või tema esindusõigusliku isiku poolt. Taotlemine toimub Kultuuriministeeriumi toetuste taotlemise e-keskkonna (edaspidi e-keskkond) kaudu.

3. peatükk

Kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Paragrahviga 8 kehtestatakse kulude abikõlblikkuse reeglid.

Lõike 1 kohaselt on kulu abikõlblik kui ta on projekti tegevuste elluviimiseks vajalik ja põhjendatud, tekib projekti abikõlblikkuse perioodil tehtavate toetatavate tegevuste käigus, tasutakse toetuse saaja või partneri poolt ning on kooskõlas Euroopa Liidu ja siseriikliku õigusega. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega. Kulu abikõlblikkuse oluliseks tingimuseks on see, et kulu peab olema toetuse saaja või partneri makstud. Kulu peab olema tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil, kuid ei pea olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil. Majandustehinguid (näiteks kaupade ja teenuste saamine) tuleb kajastada projekti abikõlblikkuse perioodil sõltumata sellest, millal toimub arveldamine.

Kulud peavad olema tõendatud algdokumentidega ja nende alusel tehtud ülekanded toetuse saaja või partneri pangakonto väljavõtetega. Lisaks peavad projekti raames tehtud kulud olema selgelt eristatavalt kirjendatud toetuse saaja ja partneri raamatupidamises ning vastama Eesti finantsaruandluse standardile. Kulude tegemisel peab järgima ka riigihangete seaduse põhimõtteid: kõikide kulutuste puhul, mille korral toetuse saaja või partner teostab projekti elluviimiseks üheliigiliste teenuste, materiaalsete või immateriaalsete varade ostutehingu, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 10 000 euroga või sellest suurem, peab toetuse saaja või partner võtma vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumist üksteisest sõltumatult pakkujalt ühe ja sama lähteülesande kirjelduse põhjal. Juhul kui kolme sõltumatut hinnapakkumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumist ei valita, tuleb esitada sellekohane põhjendus.

Kuna eelnõu ei sisalda kõiki muude õigusaktidega reguleeritud kulu abikõlblikkuse tingimusi, siis on oluline rõhutada, et toetuse kasutamisel tuleb arvestada nii riigisiseste kui ka Euroopa Liidu toetusi reguleerivate õigusaktidega. Euroopa Liidu õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et kui toetuse andmine tähendab ühtlasi riigiabi andmist, tuleb kõiki toetuse taotlemisega seotud dokumente, sealhulgas kuludokumente, säilitada vähemalt kümme aastat. Riigisisese õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et toetuse saaja peab järgima maksuseadustest ja riigihanke seadusest tulenevaid piiranguid.

Lõikes 2 öeldakse, et abikõlblikud on konkreetse sündmuse korraldamiseks vajalikud ja põhjendatud kulud. Kulu on põhjendatud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning see tekib toetatavate tegevuste käigus. See avaldub läbi põhjendatuse nõude ehk peab olema tuvastatav põhjuslik seos, millest saab järeldada, et antud kulu on tekkinud asjakohaste toetatavate tegevuste käigus.

Lõikes 3 sätestatakse abikõlblike kulude puhul piirang eelnõu spordisündmuse käigus tekkivatele kuludele. Abikõlblikuks loetakse üksnes need kulud, millel ei ole Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 järgi riigiabi tunnuseid. Piirang on kehtestatud selleks, et vältida ebaseadusliku riigiabi andmist ja selliste kulude katmist riigi toetusest. Vastavalt Euroopa Komisjoni hinnangule on spordisündmuste riigiabina toetamine võimalik üksnes vähese tähtsusega abina ja grupierandiga hõlmatud riigiabina toetust anda ei saa. Eelnõu raames saabki spordisündmusele toetust anda, kas tiitlivõistluste korraldamiseks, mida toetuse andja ei loe riigiabi tunnustele vastavaks või vähese tähtsusega abina. Piiranguga soovitakse vältida mitte riigiabina toetatud spordisündmusega seotud kommertskulude katmist riigitoetusest.

Lõikes 4 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loend.

Punktis 1 sätestatakse, et kinnisvara ja liiklusvahendi soetamise kulu ei ole abikõlblik, kuna rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste läbiviimiseks on asjakohasem toimumiskohti ja ruume ning transpordivahendeid rentida kui soetada.

Punkti 2 kohaselt ei ole abikõlblik mitterahaline kulu. Mitterahalise kulu hulka ei loeta amortisatsioonikulu.

Punkti 3 sätestatakse, et sularahas ja tasaarvelduse korras tasutud kulu ei ole abikõlblik, kuna pangaülekannetena tasutud kulud tagavad projekti kulude läbipaistvuse ning lihtsama tõendamise.

Punktis 4 sätestatakse selguse eesmärgil, et abikõlblik ei ole toetuse saaja ja partneri poolt tasumisele kuuluv projekti elluviimisega seotud rahatrahv ja rahaline karistus. Sellised kulud ei ole abikõlblikud, sest need on tingitud toetuse saaja või partneri hooletust või mittenõuetekohasest tegevusest, isegi kui tegevus oli seotud projektiga.

Punkti 5 kohaselt ei ole abikõlblik kohtuskäimisega seotud halduskohtumenetluse seadustiku 11. peatükis sätestatud menetluskulud.

Punkti 6 kohaselt ei ole abikõlblik organisatsiooni üldise juhtimisega seotud kulu, sealhulgas juhtorganite tasud. Organisatsiooni üldjuhtimisega seonduv personalikulu ei ole abikõlblik, sest tegemist on organisatsiooni igapäevase juhtimisega, mitte konkreetse projekti juhtimisega.

Punkti 7 kohaselt ei ole abikõlblik tulumaksuseaduse § 8 mõistes seotud isikute vahel toimuvate tehingute korral nendest tehingutest tulenev tulumaks. Seotud isikute vahelise tehingu hinna ehk siirdehinna erinevus omavahel mitteseotud isikute vaheliste sarnaste tehingute väärtusest ehk tehingu turuväärtusest maksustatakse tulumaksuseaduse § 14, 50 või 53 alusel, kui tegemist ei ole erisoodustusega tulumaksuseaduse § 48 tähenduses.

Punkti 8 kohaselt on käibemaks mitteabikõlblik. Käibemaks on abikõlblik üksnes juhul, kui vastavalt käibemaksuseadusele ei ole projekti raames tasutud käibemaksust õigus sisendkäibemaksu maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata toetuse saajale või partnerile ka muul moel.

Punkti 9 kohaselt ei ole abikõlblik kulu, mis on toetuse saajale või partnerile varem hüvitatud. Selline piirang sisaldab sama kulu topeltrahastamise keelu põhimõtet. Keeld ei välista projekti rahastamist mitmest toetusprogrammist, kuid piirab konkreetse tegevuse ja sellega kaasnevate kulude mitmest toetuse allikast rahastamist.

Punkti 10 kohaselt ei saa projekti abikõlblike kulude hulka arvata enne taotluse esitamist tehtud projektiga seotud kulusid. Projekti tegevustega alustamine ja nendega kaasnevate kulude tegemine enne taotluse esitamist seab küsitavuse alla turutõrke olemasolu ning väljendab taotleja ja/või partneri valmidust viia projekt ellu ka ilma toetuseta.

Punkti 11 kohaselt ei ole abikõlblik kulu, mis on käsitletav erisoodustusena ja sellest tasutav maks.

Paragrahviga 9 kehtestatakse toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood.

Lõike 1 kohaselt on projekti abikõlblikkuse periood taotluses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Projekti elluviimise perioodi kavandamisel peab taotleja lähtuma eelnõus projekti abikõlblikkuse perioodi kohta sätestatud tingimustest, millest lähtuvalt tuleb taotlusesse märkida projekti algus- ja lõppkuupäev.

Lõike 2 kohaselt ei saa projekti abikõlblikkuse periood alata varem kui taotluse esitamise kuupäevast või taotluses märgitud hilisemast kuupäevast. Abikõlblikkuse periood lõpeb taotluses märgitud kuupäeval. Taotleja võib taotluses märkida projekti kõige varasemaks alguskuupäevaks kuupäeva, mil ta taotluse toetuse andjale esitab. Sellisel juhul peab taotleja alustama projekti elluviimist enne, kui toetuse andja on teinud taotluse osas otsuse. Maandamaks riski, et taotlus jäetakse toetuse andja poolt rahuldamata ja taotleja ning partner peavad projekti elluviimisega seotud kulud täies mahus ise hüvitama, võib taotleja märkida projekti abikõlblikkuse alguskuupäevaks ka hilisema kuupäeva.

Lõike 3 kohaselt on ette nähtud võimalus projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamiseks. Toetuse saaja saab projekti elluviimise käigus taotleda abikõlblikkuse perioodi pikendamist tingimusel, et projekti elluviimisel on ilmnenud toetuse saajast sõltumatud, erakordsed ja/või ettenägematud asjaolud. Projektiperioodi muutmise algatab reeglina toetuse saaja, esitades selleks abikõlblikkuse perioodi jooksul vastavasisulise avalduse, milles on muuhulgas välja toodud ka perioodi muutmise põhjendused. Abikõlblikkuse perioodi võib muuta kuni projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte tagantjärele pärast projekti tegevuste lõppemist.

Lõigetega 4-6 kehtestatakse projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotluse esitamise, rahuldamise või mitterahuldamise täpsustatud kord.

Lõike 7 kohaselt loeb toetuse andja projekti lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist. Toetuse saajat teavitatakse sellest e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 10 kehtestatakse toetuse piirsummad ja osakaalud ning omafinantseeringu suhtes kehtivad nõuded.

Taotletava toetuse maksimaalne summa ja toetuse osakaal sõltub projekti sisust, täpsemalt tegevuste mahust ja kogueelarve suurusest. Omafinantseeringu määr ja maksimaalne toetussumma kehtestatakse, kuna see aitab projekti muuta taotleja jaoks n-ö enda omaks, st tagab motivatsiooni, ning seega ollakse hoolikam ka projekti elluviimisel. Lisaks tuleb toetuse maksimaalse summa ja osakaalu määramisel lähtuda riigiabile kohalduvatest nõuetest kui toetust antakse riigiabina.

Lõike 1 kohaselt on rahvusvahelise kultuuri- ja spordisündmuse, mis vastab määruse § 2 punktis 1 sätestatud tingimustele, toetuse minimaalne summa 65 000 eurot projekti kohta.

Lõike 2 kohaselt on toetuse maksimaalne osakaal 80% projekti abikõlblikest kuludest.

Lõike 3 kohaselt peab omafinantseering katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetusest ei hüvitata. Omafinantseeringusse panustamine tähendab seda, et see osa toetuse saaja või partneri abikõlblikest kuludest, mida toetuse andja poolt toetusest ei kompenseerita, jääb toetuse saaja või partneri enda kanda. Omafinantseeringu peab toetuse saaja või partner ise tagama. Omafinantseeringu määr on vähemalt 20%.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

Paragrahvi 11 kehtestatakse taotluse menetlemise kord.

Lõikes 1 sätestatakse, et toetuse andja menetleb taotlust kuni 40 tööpäeva taotluse esitamisest arvates. Haldusmenetluse seaduse § 35 lõike 4 kohaselt algab menetlustähtaja arvutamine taotluse esitamisega algavas haldusmenetluses dokumendi registreerimise hetkest alates ja lõpeb toetuse andja poolt otsuse tegemisega.

Lõike 2 kohaselt menetletakse taotlusi nende esitamise järjekorras hetkest, kui esitatud taotluste maht saab võrdseks või ületab taotlusvooru eelarve vaba jääki.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja jätta taotluse läbi vaatamata kui taotleja taotleb toetust, mis kvalifitseerub vähese tähtsusega abiks, kuid tal on vähese tähtsusega abi piirmäär täis või kui taotlusvooru eelarve jääk saab võrdseks menetluses olevate taotluste mahuga.

Lõigete 4 ja 5 kohaselt võib toetuse andja juhul, kui taotluse läbivaatamise käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, küsida taotlejalt selgitusi ja lisainfot ning dokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse e-keskkonna kaudu vastavasisuline teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet ning märgitud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni kümme tööpäeva, mil peatub eelnõu § 11 lõikes 1 toodud taotluse menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole eelnõu § 11 lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teavitust edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu kümne tööpäeva jooksul tähtaja saabumisest arvates.

Lõike 6 kohaselt on toetuse andjal õigus teha taotlejale ettepanek muuta taotluse eelarvet ja projekti tegevusi nii, et toetuse summa ja osakaal ei suurene ja projekti eesmärgid, tulemused ja mõju ei muutu. See tähendab, et projekti on võimalik eesmärgipäraselt ja tulemuslikult ellu viia kuluefektiivsemalt (st tegevused ei muutu) ja/või väiksema hulga või teistsuguste tegevustega. Lisaks võib olla vajadus projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks projekti kogueelarvet ja/või tegevuste mahtu suurendada.

Lõike 7 kohaselt saab toetuse andja tunnistada taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu §-des 5 ja 6 sätestatud nõuded.

Paragrahvis 12 reguleeritakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste sisulist hindamist.

Lõike 1 kohaselt hindab nõuetele vastavaks tunnistatud taotluseid hindamiskomisjon. Hindamiskomisjoni kuuluvad komisjoni esimehena Kultuuriministeeriumi kantsler ning liikmetena Kultuuriministeeriumi vastava valdkonna asekancler (sõltuvalt sellest, kas tegemist on kultuuri- või spordisündmusega), finantsosakonna esindaja, õigus- ja varahalduse osakonna esindaja, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse turismivaldkonna esindaja ja Rahandusministeeriumi esindaja.

Lõikega 2 kehtestatakse kriteeriumid, mille alusel taotluseid hinnatakse. Kriteeriumite selge lahtimõtestamine, sealhulgas asjaolude kirjeldus, on oluline selleks, et taotlejale/toetuse saajale oleks arusaadav, milliseid projekte valimisel eelistatakse ja mida sealjuures hinnatakse. Lisaks on läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud kriteeriumid taotlejale abiks taotluse koostamisel ning projekti tegevuste ja tulemuste kirjeldamisel. Ühtlasi on selgelt kirjapandud asjaolud juhendiks taotluste hindajatele ja otsuse tegijatele. Hindamisel võetakse arvesse nii

taotluses kui selle lisadokumentides sisalduv teave, aga ka taotlejalt täiendavalt saadud informatsioon ning muud ekspertidele ja hindamiskomisjoni liikmetele teadaolevad hindamist mõjutavad tõendatud asjaolud.

Punkti 1 kohaselt hinnatakse projekti mõju eelnõu §-s 3 kirjeldatud eesmärkide ja tulemuste saavutamisele. Projekti elluviimiseks valitud tegevused, ajakava, eelarve, meeskond ja partnerid on asjakohased ning projekti tulemuste ja mõju avaldumine on realistlik. Riskide avaldumise tõenäosus projekti mõju saavutamise seisukohast on madal või maandatav kavandatud tegevuste abil.

Punkti 2 kohaselt hinnatakse projekti põhjendatust. Projekti eesmärgid ja tegevused on selgelt sõnastatud, põhjendatud ja loogiliselt seostatud, tagades seeläbi tulemuste ja mõju saavutamise. Toetuse vajadus ja turutõrge on selgelt ja loogiliselt põhjendatud.

Punkti 3 kohaselt hinnatakse projekti kuluefektiivsust. Projekti eelarve on tegevuste elluviimiseks piisav ja optimaalne ning tulemuste ja mõju saavutamiseks kuluefektiivne. Kõik kulud on detailselt kirjeldatud, sealhulgas arvutuslikult selgelt välja toodud, ja põhjendatud ning projekti tegevustega otseselt seostatavad.

Punkti 4 kohaselt hinnatakse taotleja ja partneri ning projektimeeskonna võimekust. Muuhulgas arvestatakse projekti eesmärgipäraseks, kvaliteetseks ja tulemuslikuks elluviimiseks vajaliku kvalifikatsiooni (st teadmiste ja oskuste) ja kogemuste olemasolu meeskonnaliikmete hulgas ning taotlejaks oleva organisatsiooni ja tema partneri(te) õiguslikke, organisatsioonilisi ja tehnilisi eeldusi. Projektimeeskonna liikmete arv peab olema projekti kvaliteetseks elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks piisav ja optimaalne. Meeskonnas peavad olema esindatud kõik projekti eripärast lähtuvad vajalikud kompetentsid, sealhulgas valdkondlikud, juhtimis- ja koostöö alased teadmised, oskused ja kogemused. Meeskonnatöö korraldus peab olema väga hästi läbi mõeldud ning rollid ja vastutus selgelt jaotatud. Kasuks tuleb meeskonna varasem kogemus ühtse meeskonnana töötamisel.

Punkti 5 kohaselt hinnatakse taotleja ja partneri(te) suutlikkust omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumiseks. Lisaks peab taotlejal ja partneri(te)l olema kogu projektiperioodi vältel suutlikkus tasuda toetusest finantseeritavaid kulusid enne kui toetus välja makstakse. Hindamise aluseks võetakse eelkõige koos taotlusega esitatavad taotleja viimase majandusaasta aruanne ning jooksva majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne. Vajadusel on võimalik küsida täiendavalt taotleja rahavoogude prognoose ning samu andmeid ka partneri(te) kohta.

Punkti 6 kohaselt hinnatakse välismais(t)e kaaskorraldaja(te) või partneri(te) või kohaliku omavalitsuse rahalist panust projekti elluviimisesse. Kõnealune panus peab olema kooskõlas riigiabi reeglitest tulenevate piirangutega. Vastavalt eelnõu § 3 lõikes 2 sätestatuga on välismaiste kaaskorraldajate ja toetajate rahalise panuse arvelt Eestis tehtavad kulud otseselt seotud projekti tulemuste ja mõju saavutamisega. Kohalike omavalitsuste rahaline panustamine soodustab sündmuste regionaalse mõju avaldumist ning partnerite rahaline panustamine väljendab nende valmisolekut võtta projekti elluviimisega kaasnevaid riske ja vastutust.

Lõike 3 kohaselt kaasatakse hindamisse vajadusel hääleõiguseta eksperte. Ekspert lähtub hinnangute andmisel kehtestatud kriteeriumitest. Taotlust hinnanud eksperdi andmeid taotlejale ja toetuse saajale ei avalikustata. Juhul kui eksperdil on taotleja, partneri või taotluse kohta täiendavaid küsimusi, edastatakse need taotlejale toetuse andja kaudu.

Lõike 4 kohaselt peavad hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid kooskõlas korrupsiooni-vastase seaduse ja haldusmenetluse seadusega kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust. Erapooletuse nõue rakendub kõikidele hindajatele. Seotuse olemasolul tuleb hindajal end

taandada haldusmenetluse seaduse §-s 10 sätestatud korras. Taandamise korral tehakse vastav märge protokollis. Erapooletuse ja sõltumatuse kinnitamine hinnatavatest taotlustest ei tähenda tingimata kirjalikku kinnitamist.

Lõikega 5 nähakse ette, kellele teeb hindamiskomisjon ettepaneku otsuse tegemiseks.

Paragrahvis 13 nähakse ette taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise, kõrvaltingimusega rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord ning üldised alused.

Lõikes 1 sätestatakse, kes teeb taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse.

Lõike 2 kohaselt rahuldatakse taotlus juhul, kui taotleja, partner ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Lõike 3 kohaselt võib taotluse rahuldada osaliselt. Osaline rahuldamine tähendab, et mõnda algse taotluse põhiesemeks olevat asjaolu, näiteks projekti tegevusi või kulu, ei toetata algses taotluses nimetatud ulatuses või kujul. Osaline taotluse rahuldamise otsus tehakse taotlejaga eelnevalt kooskõlastatult ning selles fikseeritakse, millises ulatuses taotlus rahuldatakse.

Muutmissetpanek on põhjendatud näiteks juhul, kui projekti tegevused pole taotletavas mahus sobivad, vajalikud või piisavalt tõhusad ning kui taotluses nimetatud asjaolu muutmise tulemusel on projekti mõju meetme või selle tegevuse tulemusse põhjendatum. Muutmissetpanek võib olla ajendatud ka asjaolust, et taotluste rahuldamiseks kavandatud eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täielikult katta. Sellisel juhul pakutakse taotlejale võimalust kaaluda, kas ta on nõus viima projekti ellu ka väiksema toetussummaga või vajadusel projekti muutma. Muudatusettepaneku tegemisel on otsustajal kohustus taotleja ära kuulata. Juhul kui taotleja on nõus projekti muutma, tuleb toetuse andjal veenduda, et muudetud taotlus vastab nõuetele ja valikukriteeriumidele. Selleks võib olla vajalik veelkord kontrollida taotluse nõuetele vastavust ning muudetud mahus projekti vastavalt. Saadud hindamistulemuse põhjal selgub, kas projekti saab toetada. Kui taotleja ei ole nõus projekti muutma ehk kokkulepet ei saavutata, jäetakse taotlus rahuldamata.

Lõike 4 kohaselt võib taotluse rahuldada ka kõrvaltingimusega. Juhul kui mõni nõue ei ole taotluse menetlemise ajal täidetud ja selle mittetäidetuse ei takista taotluse menetlemist ning kui on tõenäoline, et see nõue on mõistliku aja jooksul ja igal juhul enne projekti lõpetamist täidetav, võib taotluse rahuldada kõrvaltingimusega. Kõrvaltingimuse seadmisel näeb toetuse andja ette, mida toetuse saaja peab tegema või millise asjaolu saabumine peab olema tõendatud ja millise aja jooksul. Nõuetekohase kõrvaltingimuse saabumisel lisatakse sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde.

Kui taotluse rahuldamise otsus on tingimuslik, menetletakse taotlust tavalises korras. Erisus on vaid selles, et toetust ei või välja maksta, sealhulgas ettemaksena, enne kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Lõike 5 kohaselt ei teki toetuse saajal taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse põhjal õigust toetuse maksetele. Makseid saab teha siis, kui toetuse saaja on esitanud toetuse andjale teabe tingimuse saabumise või täitmise kohta. Toetuse saaja ei pea vastavasisulist teavet esitama juhul, kui toetuse andja saab selle ise tuvastada.

Lõike 6 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus kui taotleja ja/või partner ja/ või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, kui taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil, taotleja ei võimalda teha taotluse nõuetele vastavuse kontrolli, taotlus ei kuulu hindamistulemuse põhjal rahuldamisele, taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada või taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta.

Lõike 7 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus ka siis kui menetluses olevate taotluste maht ületab taotlusvooru eelarve vaba jäägi ja taotlust ei ole võimalik osaliselt rahuldada.

Lõike 8 kohaselt võib toetuse andja jätta taotluse rahuldamata ka siis, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemisel kogutud teavet tervikuna hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid on saavutatavad ilma toetuseta. Näiteks võib menetlemise käigus kogutud lisateabe põhjal selguda, et taotlejal on võimalik projekt ellu viia ja samad eesmärgid saavutada alternatiivsete rahaliste vahenditega või taotleja oleks teostanud projekti ka ilma toetuseta.

Lõike 9 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 14 sätestatakse taotleja/toetuse saaja ärakuulamisega seotud regulatsioon.

Taotlejale antakse haldusmenetluse seaduse § 40 tähenduses ärakuulamisõigus. Ärakuulamisõigus haldusmenetluses eeldab, et puudutatud isikul oleks võimalik enda arvamust asjassepuutivas küsimuses piisavalt selgitada ja vajadusel võtta seisukoht dokumentide suhtes, mille haldusorgan on tema asja menetlemisel esitanud.

Lõigetega 1-2 nimetatakse, millisel juhul tuleb, arvestades eelnõu kohaseid menetlustermineid, enne otsuse tegemist anda taotlejale ja toetuse saajale võimalus esitada selgitused otsuse põhimotiividele ja põhjendustele. Ära ei kuulata, kui haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 3 punkti 4 kohaselt tehakse otsus toetuse saaja või taotleja kasuks ja ka näiteks juhul kui taotlusvooru taotluse esitanud taotlejate arv on suurem kui 50. Lõike 1 punktis 2 korratakse üle sisuliselt haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 3 punkt 2, mille kohaselt võib menetlusosalise jätta ära kuulamata, kui andmetest, mida menetlusosaline on taotluses või seletuses esitanud, ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks. Nimelt, kui taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb vaid toetuse taotluses ja selle menetlemisel puuduste kõrvaldamise raames esitatud andmetel, siis sellise korra läbi saab öelda, et taotleja on ära kuulatud.

5. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

Paragrahviga 15 sätestatakse taotluse rahuldamise otsuse muutmise seonduvad tingimused.

Lõikes 1 sätestatakse, millistel tingimustel saab taotluse rahuldamise otsust muuta. Seda on võimalik muuta nii toetuse andja kui ka toetuse saaja algatusel.

Toetuse andja peab iga teavet ja asjaolu hindama, sest sõltumata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse või teatena. Kui sisuliselt on tegemist olukorraga, kus taotluse rahuldamise esialgset otsust peaks muutma otsusega, tuleb toetuse andjal otsustada, kas seda teha või mitte. Muutmine toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta projekti (toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse täiendav tegevus), abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest, projekti eelarve tulude ja kulude sisu ning mahtu, vms. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajaminevaid tegevusi või tegevuste ulatust ning nendega kaasnevate kulude detailsust ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest kavandatud tegevusplaanist ja eelarvest detailselt ja järgalt kinnihoidmist. Muutuda ei tohi projekti eesmärk ja projekti tegevustega saavutatav tulemus. Kui tahetakse muuta projekti algset eesmärki ja tulemust, on tegemist sisuliselt uue projektiga.

Lõike 2 kohaselt saab taotluse rahuldamise otsust muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole projekt kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või projekti tegevuste lõpetamine projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Lõige 4 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse läbivaatamise tähtaja ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise ajavahemiku. Toetuse saaja peab viivitamatult teavitama toetuse andjat projekti muudatustest nende ilmnemisel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse võib jõustada varasema kuupäevaga kui toetuse andja poolt vastava otsuse tegemise kuupäev juhul, kui see aitab kaasa projekti tegevuskava katkematule elluviimisele ja tulemuste saavutamisele. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise kuupäev ei saa olla varasem kui selle muutmise avalduse toetuse andjale esitamise kuupäev. Toetuse andja otsustab taotluse rahuldamise otsuse muutmise 30 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist. Otsus saadetakse toetuse saajale e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 16 kehtestatakse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused.

Lõikes 1 viidatakse, millistel juhtudel taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistatakse. Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks, kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või taotlus oleks osaliselt rahuldatud, taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata, kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või ei suudeta seda täita, toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse kasutamist ei ole ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta. Lisaks tunnistatakse kogu taotluse rahuldamise otsus kehtetuks, kui see tühistatakse toetuse tagasinõudmise otsusega.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel peab järgima proportsionaalsuse ja ärakuulamise nõudeid, kuid arvestusega, et taotluse rahuldamise otsus ei tohiks jääda kehtima selliselt, et see oleks vastuolus eelnõus sätestatuga. Tahtlikult valeandmete esitamise avastamisel tolerants puudub, mis tähendab, et sellise asjaolu avastamisel tuleb taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja eelnõu § 19 kohase toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise vahe seisneb selles, et kehtetuks tunnistatakse siis, kui taotlust ei oleks pidanud rahuldama või pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist ilmneb asjaolu, mille tulemusel ei ole projekti võimalik või vajalik esialgu kavandatud mahus või viisil ellu viia, sh kui toetuse saaja ei taha enam projektile toetust. Kehtetuks tunnistamisega ei ole tegemist siis, kui toetuse kasutamise tingimuste, nõuete või kohustuste rikkumise tõttu tehakse toetuse tagasinõudmise otsus. Siiski on nendel otsustel ühine tagajärg – saadavat toetust vähendatakse kuni null euroni. Kui on selge, et toetust ei kasutata ära alguses taotluse rahuldamise otsuses nimetatud mahus, vormistatakse pigem taotluse esialgse rahuldamise

otsuse muutmise otsus, kuid võib vormistada ka osaliselt kehtetuks tunnistamise otsuse. Kui algselt määratud toetus jääb eeldatavasti täies ulatuses kasutamata, tuleks määratud toetuse summat kasutamata jääva summa võrra vähendada juba projekti elluviimise ajal. Nii saab ühes projektis kasutamata jääva toetuse määrata teisele projektile.

Lõige 2 sätestab, et taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise tõttu tuleb õigusliku aluseta saadud toetus toetuse saajal toetuse andjale tagastada.

6. peatükk

Toetuse maksmise tingimused ja aruannete esitamine

Paragrahviga 17 sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

Lõikes 1 sätestatakse, et toetus makstakse toetuse saajale eelnõus ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimuste järgi toetuse saaja poolt esitatud maksetaotluse alusel. Maksetaotlus esitatakse toetuse saajale e-maili teel või e-keskkonna kaudu. Maksetaotlus on olemuselt kirjalik tahteavaldus toetuse väljamaksmiseks ehk see on hõlmatud toetuse maksmise eelduste nõuetekohaseks lugemise sooviga.

Toetuse andja võib keelduda toetuse väljamaksmisest juhul, kui esitatud maksetaotlus ei vasta taotluses esitatud projekti perioodile, tegevustele, kuludele või eesmärkidele.

Lõikes 2 sätestatakse, et toetus makstakse välja osade kaupa. Kuni 75% ettemaksena enne kulude abikõlblikkuse tõendamist ja 25% tegelike kulude alusel pärast kulude abikõlblikkuse tõendamist. Ettemakse saamiseks tuleb maksetaotluses sätestada ettemakse vajadus selleks, et toetuse andja teaks, millistel kuupäevadel toetuse saajale toetus välja maksta. Tegelikel kulude alusel toetuse saamiseks tuleb esitada lõpparuanne ja toetuse abil korraldatud sündmuse majandusliku mõju analüüs.

Lõikes 3 piiratakse toetuse andjal toetuse maksmist õigust kui kõrvaltingimus ei ole saabunud või täidetud. Toetuse võib välja maksta pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Paragrahviga 18 kehtestatakse toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise põhimõtted.

Lõikes 1 sätestatakse toetuse saajale projekti vahearuanne ja projekti lõpparuande esitamise kohustus. Aruannete esitamise sagedus ja tähtajad sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. Aruanded esitatakse e-keskkonna kaudu.

Lõikes 2 kehtestatakse nõue, et koos lõpparuandega tuleb toetuse saajal esitada toetatud sündmuse majandusliku mõju analüüs. Analüüsi koostaja tuleb toetuse andjaga kooskõlastada. Majandusliku mõju analüüs peab tõendama taotluses toodud tulemus- ja mõjueesmärkide saavutamist ning eelnõu § 3 lõikes 2 sätestatud tingimuse täitmist. Kultuuri- ja spordisündmuste majanduslikku mõju on nii Eestis kui mujal toimunud sündmuste põhjal varasemalt uuritud ja hinnatud ning sarnast metoodikat on võimalik kasutada ka käesoleva eelnõu raames toetatud projektide osas.

Lõikes 3 sätestatakse vahearuande ja lõpparuande menetlustähtaeg, milleks on kuni 60 tööpäeva nende esitamisest arvates.

Lõikega 4 antakse toetuse saajale võimalus aruande esitamise tähtaega põhjendatud juhtudel ja toetuse saaja vastavasisulise avalduse alusel pikendada.

Lõikes 5 sätestatakse, et toetuse andja võib juhul, kui aruande läbivaatamise käigus selgub, et aruandes esinevad puudused, küsida toetuse saajalt selgitusi ja lisadokumente aruandes esitatud andmete kohta või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda toetuse saajale kuni kümme kalendripäeva, mil

peatub eelnõu § 18 lõikes 3 toodud aruande menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 6 sätestatakse lõpparuande kinnitamise tingimused.

7. peatükk

Toetuse tagasinõudmine

Paragrahviga 19 reguleeritakse toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sh kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on saanud mitteabikõlbliku kulu katteks või muul toetuse tagasinõudmise otsuse aluse esinemisel. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist haldusmenetluse seaduse tähenduses haldusaktiga.

Lõikes 1 sätestatakse, millal tehakse otsus toetuse tagasinõudmise kohta.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks siis, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks. Näiteks sama kulusumma on hüvitamise aluseks juba olnud; kulu liik ei ole abikõlblik; kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega; eksitud on üldkulu proportsiooni arvestamise meetodika rakendamisel ja elluviija ei ole nõus kulu maksetaotlusest või ettemakse kasutamise aruandest väljajätmisega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub. Kaalutusõigus puudub ka juhul, kui toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi andmise regulatsiooniga.

Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust. Siin peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet ning täitmata jätmisega kaasnevat kahjusummat ei ole võimalik üheselt võlaõigusseaduse tähenduses tuvastada. Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet.

Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, ei tekita see fakt üksi veel iseenesest alust toetuse tagasinõudmise otsuse tegemiseks, kuid on toetuse andjale ajendiks, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või toetatava tegevuse sihipärane kasutamine katkeb kohustuslikul ajaperioodil.

Lõike 2 kohaselt, et tehta toetuse tagasinõudmise otsust kui puudust on võimalik kõrvaldada või kohustust või nõuet täita või kui toetuse saaja ise avastas ja teatas toetuse andjale, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu ning tagastas selle toetuse andjale ehk täidetud on kõik toetuse vabatahtliku tagastamise tingimused.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise otsustamiseks ja vormistamiseks jätta kolme aasta pikkuse varuaja ehk toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest.

Lõige 4 teeb lõikest 3 erisuse ebaseadusliku, väärkasutatud või ühisturuga kokkusobimatu riigiabi korral. Sellisel juhu võib toetuse tagasinõudmise otsuse teha kümne aasta jooksul pärast toetuse saajale toetuse eraldamist. Ebaseaduslikuks riigiabiks loetakse nõukogu määruse (EL) nr 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (kodifitseeritud tekst) (ELT L 248, 24.09.2015,

lk 9–29), artikli 1 punktis f nimetatud abi. Riigiabi väärkasutamiseks loetakse nõukogu määruse (EL) nr 2015/1589 artikli 1 punktis g sätestatud. Ebaseaduslik riigiabi on uus abi, mis ei ole eraldatud kooskõlas riigiabi reeglitega. Väärkasutatud abi on abi, mida ei ole kasutatud kooskõlas toetuse andmise tingimuste ja taotluse rahuldamise otsusega.

Lõike 5 kohaselt tuleb toetus tagastada toetuse tagasinõudmise otsuse kehtima hakkamise päevast arvestades 60 kalendripäeva jooksul. Toetuse tagasinõudmise otsus kui haldusakt hakkab vastavalt haldusmenetluse seaduse § 61 lõikele 1 kehtima alates selle kättetoimetamisest koostoimes haldusmenetluse seaduse § 62 lõike 2 punktiga 2, mille kohaselt tuleb haldusakt teha menetlusosalisele kättetoimetamisega teatavaks, kui varasem haldusakt tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse.

Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksuma toetuse tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtjaks. Kui toetuse tagasinõudmise otsuse sisuks on kogu toetuse tühistamine, tuleb toetuse tagasinõudmise otsus tunnistada kehtetuks. Seda ka seetõttu, et kui määratud toetust toetuse tagasinõudmise otsuse tõttu saada ei ole, lõpevad taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel ka toetuse saaja muud kohustused, näiteks viia toetatavad tegevused lõpuni.

Enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist tuleb anda toetuse saajale võimalus asjaolusid selgitada ehk ta ära kuulata eelnõu § 14 kohaselt. Sellega tagatakse, et toetuse saaja on tema suhtes käimas olevast menetlusest teadlik ning ta on saanud otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja on saanud neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

Lõike 6 kohaselt tuleb ebaseadusliku riigiabi korral toetus tagasi maksta koos intressiga toetuse väljamaksmisest arvates vastavalt Nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.03.1999, lk 1–9), artikli 14 lõikele 2, mille rakendamissätted on Komisjoni määruse nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.03.1999, lk 1–9), artiklites 9–11.

Toetuse saaja turupositsiooni taastamiseks tuleb toetus tagastada siiski koos liitintressiga ehk eelneval aastal kogunenud intressilt tuleb samuti tasuda intressi, mille rakendamise nõue tuleneb Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 artiklist 11. Aluseks tuleb võtta toetuse maksmise ajal rakendatud Euroopa Liidu Teatajas avaldatud intressimäär. Toetust saanud toetatavate tegevuste puhul tuleb ebaseaduslik riigiabi seega tagastada liitintressiga alates päevast, mil ebaseaduslik abi maksti, ning intressi määraks tuleb võtta komisjoni riigiabi viite- ja diskontomäär. Liitintressi tuleb maksta kuni toetuse tagasimaksmiseni.

Lõike 7 kohaselt kui toetuse saajale ei ole kogu toetust veel välja makstud, võib maksmisele kuuluvat toetuse summat tagasi maksmata toetuse summa ulatuses vähendada ehk tasaarveldada, teavitades sellest eelnevalt toetuse saajat.

Lõigetega 8 ja 10 sätestatakse, et põhjendatud juhul võib toetuse saaja taotleda toetuse tagasimaksmise ajatamist, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Toetuse saaja võib taotleda tagasinõude ajatamist kümne tööpäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates. Ajatamise taotluses tuleb esitada ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud ajatamise kava.

Lõigete 9 ja 11 kohaselt on toetuse andjal ajatamise taotluse menetluseks ette nähtud kümme tööpäeva, kuid põhjendatud juhul võib ajatamise taotluse menetlust pikendada mõistliku aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat. Ebaseadusliku riigiabi tagasimaksmise tasaarveldamisel ja ajatamisel tuleb järgida Euroopa Liidu sätestatud reegleid. Riigiabi tagasimaksmisel ei peatu intressi arvestus enne, kui kogu tagastamisele kuuluv toetus on tagasi makstud.

Lõike 12 kohaselt on toetuse andjal õigus määrata toetuse tagasimakse ajatamise periood, kuid see ei või olla pikem kui neli kuud.

Lõigete 13 kohaselt võib toetuse andja ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teha ka koos toetuse tagasinõudmise otsusega ning otsusest teavitatakse toetuse saajat e-posti teel või tähtkirjana posti teel.

Lõike 14 kohaselt on toetuse andjal õigus tühistada toetuse osadena tagasimaksmise võimaldamise otsus ehk ajatamisotsus, kui toetuse saaja ei pea kinni tagasimaksmise ajakavast. Kui ajatamisotsus on tühistatud, rakendub eelnõu järgne kord ehk kui näiteks tühistamine jääb aega, mil eelnõu järgne tagastamise tähtaeg on möödunud, arvestatakse viivist kuni toetuse lõpliku tagastamiseni.

Lõike 15 kohaselt kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta võib toetuse andja nõuda üleantud rahalisi vahendeid tagasi haldusmenetluse seaduse § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel (alusetu rikastumise sätete alusel). See tähendab, et toetuse tagasinõudmise otsus on täidetav üksnes tsiviilkohtu kaudu.

Lõike 16 kohaselt, kui toetuse andjal ei ole võimalik reaalselt rikkumise rahalise mõju suurust hinnata, võib ta kaalutusõigusele tuginedes vähendada toetust protsentuaalselt rikkumise raskusega.

8. peatükk

Toetuse saaja ja partneri ning toetuse andja õigused ja kohustused

Paragrahviga 20 kehtestatakse toetuse saaja ja partneri kohustused, mis rakenduvad alates taotluse rahuldamise otsuse jõustumisest.

Lõike 1 kohaselt peab toetuse saaja tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise, projekti juhtimise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt. Toetuse saaja kohustuste tagamine tähendab seda, et kohustus peab olema täidetud tema enda poolt. Toetuse saaja kohustuste täidetusest sõltub, kas toetus makstakse välja täies mahus või vaid täitmisele vastavas mahus. Seega tuleks toetuse saajal täita kohustusi täie tõsidusega.

Punkti 2 kohaselt peab toetuse saaja viima projekti ellu heaks kiidetud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda poolt kavandatud tulemused. Projekti eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandatavad tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus määratletud võimalustega.

Toetuse saaja peab tagama omafinantseeringu ette nähtud ulatuses ja nõutud korras. Toetuse saamisel on eelduseks kohustuslikus ulatuses ja viisil omafinantseeringusse panustamine ehk nõutud osas abikõlblike kulude tasumise tõendatus.

Punkti 3 kohaselt on toetuse saajal kohustus, mis hõlmab üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sealhulgas ette nähtud vorminõuete järgimist, arusaadavate selgituste andmist, õigete andmete ja nõutud dokumentide tähtaegset esitamist. Nimetatud nõue hõlmab ka seda, et kulu ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele.

Punkti 4 kohaselt peab toetuse saaja järgima projekti elluviimisega seotud teenuste ostmisel riigihangete seaduse põhimõtteid ka siis, kui ta ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses. Toetuse saaja peab võtma vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumist tehingute puhul, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 10 000 euroga või ületab seda. Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses, peab ta tõendama, et ostu maksumuse

kujunemisel on järgitud riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud nõudeid. Mittehankijate kohustust ühtlustatakse riigihangete seaduse tähenduses hankijate kohustusega, sest mõlemal juhul on tegemist avaliku ressursi kasutamisega.

Punkti 5 kohaselt tuleb toetuse saajal järgida riigiabi reegleid, kui toetuse näol on tegemist sellise abi saamisega. Nimetatud reeglitest tuleneva kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise, kuna tegemist oleks toetuse kasutamisega seotud Euroopa Liidu õigusaktide, sealhulgas Euroopa Liidu huvide rikkumisega.

Punktide 6 ja 7 kohaselt on toetuse saajal kohustus säilitada toetuse taotlemise, projekti elluviimise ja kulude abikõlblikkust tõendavad dokumendid ning muud tõendid raamatupidamisseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt. Sellist kohustust tuleb rakendada selliselt, et kui muust seadusest või näiteks Euroopa Liidu riigiabi reeglitest tuleneb siiski pikem dokumentide või andmete säilitamise kohustus, siis tuleb järgida pikemaid tähtaegu.

Punktide 8 ja 9 kohaselt peab toetuse saaja aitama kaasa toetuse andja kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitatud teabe õigsust või paikapidavust, sh peab toetuse saaja esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumendid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda toetuse andjat, et tegemist ei ole pettuse ega topeltfinantseerimisega ning täiendavat tuluallikat ei ole tekkinud. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda.

Punkti 10 kohaselt peab toetuse saaja tagama usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest lähtumise, mida tuleb rakendada ka projekti elluviimisega seotud finantsandmete kajastamisel. Projekti finantsandmed, st projektiga seotud kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse tagasinõudmise otsuse, kuna võib tekkida kahtlus, et kogu projektiga seotud finantsteave ei ole tuvastatav ehk ei ole usaldusväärne.

Punkti 11 kohaselt peab toetuse saaja teavitama viivitamata kirjalikult toetuse andjat taotluses esitatud või projekti elluviimisega seotud andmete muutumisest. Toetuse andja hindab saadud teabe alusel, kas projekti rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist.

Punktide 12 ja 13 kohaselt peab toetuse saaja tagastama koos lõpparuandega toetuse kasutamata jäägi ja toetuse tagasinõudmise otsuse kohase toetuse.

Lõike 2 kohaselt peab partner täitma kõiki toetuse saajale eelnõus sätestatud kohustusi.

Paragrahviga 21 kehtestatakse toetuse saaja õigused.

Punkti 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda toetuse andja poole saamaks juhiseid projekti nõuetekohaseks elluviimiseks, sh eelhinnangut projektis kavandatavatele muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta jms.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal õigus esitada eelnõu § 14 kohaselt oma seisukohad. Ärakuulamisõigus haldusmenetluses eeldab, et puudutatud isikul oleks võimalik oma arvamust asjassepuutavas küsimuses piisavalt selgitada ja vajadusel võtta seisukoht haldusorgani poolt tema asja menetlemisel esitatud dokumentide suhtes.

Punkti 3 kohaselt on toetuse saajal õigus tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatu seotud teabega. Üle korratakse toetuse saaja õigus tutvuda dokumendis tema kohta käiva teabega, saada väljavõtteid, kui dokument sisaldab andmeid, millele juurdepääs on piiratud. Avalikustamisele ei kuulu teave, mis võimaldab seostada, millise hinnangu andis toetuse andja konkreetne ametnik või töötaja või kaasatud hindaja. Hindaja kaitse on oluline, et tagada julgelt antud hinnang ning selleks, et seda ei oleks võimalik seostada konkreetse hindajaga ja viia minimaalseks hindamisjärgne hinnangute andmine hindajale endale.

Punktis 4 rõhutatakse üle toetuse saaja õigus toetusest igal ajal loobuda või toetus tagastada.

Paragrahviga 22 kehtestatakse toetuse andja kohustused.

Toetuse andja peamisteks ülesanneteks on rahastamiseks sobilike projektide valimine ehk taotluste menetlemine ning rahuldatud taotluse alusel projekti elluviimise ajal või järel aruannete menetlemine ja toetuse maksmine, hüvitamiseks esitatud kulude abikõlblikkuse kontrollimine ja vajadusel toetuse tagasinõudmise otsus tegemine.

Punktiga 1 kehtestatakse toetuse andjale kohustus järgida eelnõus sätestatud menetlus ja otsuste teatavaks tegemise tähtaegu.

Punktiga 2 kehtestatakse toetuse andjale kohustus järgida riigiabi andmise korral konkurentsiseaduse 6. peatükist tulenevaid kohustusi. Nimetatud peatükk kehtestab siseriiklikult riigiabi andmise reeglid ja sätestab, mida tuleb abi andjal teha vähese tähtsusega abi või grupierandiga hõlmatud riigiabi andmisel.

Punkti 3 kohaselt on toetuse andjal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid kümme aastat taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Punktide 4-7 kohaselt on toetuse andjal kohustus teostada projektide elluviimise üle kontrolli, vaatama läbi aruandeid ning kehtestama asjakohased juhendmaterjalid ja tegema need taotlejale ning toetuse saajale kättesaadavaks.

Toetuse andja peab, kas omal või toetuse saaja algatusel, selgitama toetuse andmist ja kasutamist puudutavaid reegleid ning teavitama toetuse saajat viivitamatult reeglites toimunud muudatustest.

Paragrahviga 23 kehtestatakse toetuse andja õigused.

Punktidega 1-3 sätestatakse toetuse andja õigused kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Lisaks antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sh projekti tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, projekti kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka toetuse andjale abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile.

Punkti 4-10 kohaselt on toetuse andjal õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus (sisuliselt toetuse vähendamise või tühistamise otsuseid) ning teha teisi eelnõus sätestatud otsuseid, sealhulgas pikendada projekti abikõlblikkuse perioodi.

9. peatükk

Määruse rakendamine

Paragrahvi 24 lisatakse määruse rakendussäte. Enne määruse jõustumist esitatud taotluste menetlemisele, toetuse andmisele ja kasutamisele kohaldatakse taotluse esitamise hetkel kehtinud tingimuste redaktsiooni ehk lähtutakse kultuuriministri 6. detsembri 2017 a. käskkirjas nr 275 sätestatud nõuetest.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vähese tähtsusega abi ja grupierandiga hõlmatud riigiabi puudutavad sätted on Euroopa Liidu vastava regulatsiooniga kooskõlas.

4. Eelnõu mõju

Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamist on kuni eelnõu jõustumiseni rakendatud kultuuriministri 6. detsembri 2017. a käskkirja nr 275 alusel. Kuna alates 17. juulist 2017. aastal kehtima hakanud riigieelarve seaduse § 53¹ näeb ette volitusnormi riigisisese toetusprogrammi tingimuste ja korra kehtestamiseks ministri määrusega, sätestatakse nimetatud toetuse andmise kord määrusega. Rakendaja ja sihtgrupp jääb määruse vastuvõtmisel samaks. Samaks jäävad ka toetatavad tegevused.

Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Eelnõu rakendamiseks vajalikud kulutused

Eelnõu alusel toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest. Senise rakendamise perioodi jooksul on olnud aastane eelarve 2000000 eurot.

Eelnõu rakendamisega täiendavaid kulusid ei kaasne.

6. Eelnõu rakendamine ja jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine

Eelnõu kooskõlastati Rahandusministeeriumiga ning eelnõu kohta küsiti arvamust Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt ning Eesti Konjunkturiinstituudilt.